

Behandling af Lichen Planus

Lichen Planus er en kronisk bindevævssygdom i hud og slimhinder. Man mener, at den er autoimmun. Sygdommen rammer huden, slimhinder i mundhule, på ydre kønsorganer samt i skeden. I sjældne tilfælde ses forandringer på negle, spiserør, tarm og blære.

Symptomer på Lichen Planus

Når sygdommen sidder på huden, opstår små kløende, kantede, lilla-røde knopper, oftest på håndled, skinneben, lænd, fødder og hænder.

Slimhindeforandringer ses hos 30-70 % af patienterne, og ofte er slimhindeforandringer det eneste tegn på sygdommen.

Hos kvinder kan Lichen Planus ses på de ydre kønsdele ved skedeåbningen. Symptomerne kan være:

- rødmen af slimhinden
- tynd og glatskinnende slimhinde uden de normale slimhinefolder
- hvidlige striber i slimhinden
- overfladiske sår
- I skeden ses rødlige forandringer og evt. forsnævring

Symptomerne giver anledning til:

- smerter, svie og brændende fornemmelse
- smerter ved samleje
- kløe, rifter og sår dannelse
- Blødning ved samleje

Hos nogle kvinder ses udflåd, som kan være betændt og blodigt.

Mange kvinder med Lichen Planus ved kønsdelene kan også have Lichen Planus i mundhulen på gummer, tunge eller kindslimhinde.

Sådan stilles diagnosen

Diagnosen stilles på de typiske fund. I nogle tilfælde suppleres med en vævsprøve.

BEHANDLING AF LICHEN PLANUS

De fleste patienter med Lichen Planus kan hjælpes med lokalbehandling med salve.

Lokalbehandling ved Lichen Planus på huden

Salve med binyrebarkhormon (steroid, Dermovatsalve) bruges som lokalbehandling. Dermovat fås på recept. Behandlingen gives som en længerevarende, daglig behandling i 6-8 uger. Behandlingen efterfølges af en vedligeholdelsesbehandling, hvor man smører salven på 2-3 gange om ugen. Som regel tilrådes langvarig eller livslang vedligeholdelsesbehandling.

Du skal starte med at smøre fortil ovenover forhuden, der dækker klitoris. Derefter smører du ned på begge sider mellem de store og de små kønslæber. Herefter smører du op under forhuden, der dækker klitoris, så den forbliver løs og mobil. Så smører du på indersiden af de små kønslæber hele vejen rundt i skedeåbningen. Smør gerne lidt op i skeden også. Til sidst smører du i mellemkødet og rundt om endetarmen, hvis du har gener der. Hvis du har forsnævninger i slimhinden, er det vigtigt, at du masserer dem i forbindelse med påsmøring af creme og salve.

Sygdommen kan til tider blusse op. I så fald kan du intensivere brugen af fedtcreme i nogle dage. Såfremt det ikke har tilstrækkelig effekt, kan du smøre 1 gang dagligt med dermovat i 4-7 dage. Herefter vender du tilbage til vanlig vedligeholdelsesbehandling.

Samleje frarådes i 30 min. efter påsmøring af Dermovat.

Lokalbehandling ved Lichen Planus i skeden

Behandles med binyrebarkhormon i form af skum (budesonid rektalskum) eller tabletter (hydrokortison suppositorier), der indføres i skeden hver aften i 8 uger. Herefter 2-3 gange ugentligt i 8 uger. Herefter tages stilling til eventuel fortsat vedligeholdelsesbehandling 1-2 gange ugentligt.

Alternativ til binyrebarkhormon

Som alternativ behandling, hvis steroid ikke har tilstrækkelig effekt, kan man forsøge anden behandling med en såkaldt calcineurin-hæmmer som salve eller creme.

Det drejer sig om en af disse:

- Tacrolimus-salve (Protopic)
- Pimecrolimus-creme (Elidel)

Der findes ikke erfaring med længerevarende behandling med disse midler ved Lichen Planus.

Fedtcreme

Samtidig anbefales at smøre med fedtcreme eller olie mindst 2 x dagligt. Man må gerne blande fedtcreme og dermovat og smøre det på samtidigt. Fedtcremen skal indeholde min. 70% fedt, f.eks. Apotekets babysalve, Decubal, Kisimple (tidligere Warming), Locobase, Helo Extreme 100. Olie kan også anvendes, f.eks. Mandelolie, Kokosolie, Babyolie, M-Derma hudolie eller E-vitaminolie.

Tabletbehandling

Er der udtalte symptomer, som ikke bedres af behandlingen med steroid-salve, kan det blive nødvendigt med tabletbehandling med et af følgende midler.

- Azathioprin
- Ciclosporin

Denne behandling er en specialisopgave – oftest hos hudlæge.

Hygiejniske råd

God hygiejne er vigtig, når du lider af Lichen Planus:

- Plej de ydre kønsdele godt. Du må gerne bruge sæbe, f.eks. intimsæbe eller anden parfumefri sæbe. Husk at skylle sæben ordentlig af, og tør huden godt bagefter.
- Man kan evt. anvende vaskeolie/badeolie i stedet for sæbe, f.eks. Verigentle, Ceridal eller Decubal.
- Du kan evt. rense med olie efter toiletbesøg eller før bad i stedet for.

- I forbindelse med samleje, bad, svømning, cykling eller anden fysisk aktivitet kan du bruge fedtcreme eller silikonebaseret glidecreme, f.eks. Pjur med Soft glide eller Pjur med Premium glide (fås på nettet) eller Klick supreme glide.
- Ved rifter eller irritation kan man evt. anvende Panthenol salve 1 gang dagligt som supplement til øvrig behandling.

SAMLIV OG SEX

Sygdommen har stor indflydelse på samlivet. Det kan være vanskeligt at gennemføre et samleje på grund af smerte. Det er vigtigt, at du fortæller din partner, hvor meget sygdommen påvirker dig og din krop.

I fællesskab må I prøve at finde nogle løsninger, så I kan opretholde jeres samliv. Det kan være en idé at prøve andre skånsomme samlejestillinger, anvende glidecreme, olie eller fedtcreme. For at forebygge sammenvoksninger anbefaler vi, at du masserer eller evt. at bruge dilatator.

Ved andre sexologiske problemer er der mulighed for henvisning til sexologisk rådgivning.

Lichen Planus smitter ikke.

Du skal have taget en blodprøve

Sygdommen hænger ofte sammen med andre sygdomme som stofskiftesygdomme og diabetes. Du skal derfor have taget en blodprøve, så du kan blive screenet for stofskiftesygdomme, når du har fået konstateret Lichen Planus.

KONTROL

Lichen Planus på huden vil ofte forsvinde spontant i løbet af 1-2 år, mens patienter med Lichen Planus på slimhinderne har et kronisk og længerevarende forløb. I disse tilfælde anbefaler vi, at man bliver undersøgt af læge cirka 1 gang årligt, da der er en lille øget risiko for at udvikle celleforandringer og cancer på slimhinden.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Kontakt

Gynækologisk Ambulatorium

Sekretær (tidsbestilling mm.)

Tlf. 97 66 04 30

Træffes bedst:

Mandag – fredag 9.00 – 11.00